

ת"פ 11800/02/20 - מדינת ישראל נגד ישראל רוטמן

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 11800-02-20 מדינת ישראל נ' רוטמן
בפני כבוד השופט דב פולוק

בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

ישראל רוטמן

הנאשמים

הכרעת דין

בכתב האישום שבפני מואשם הנאשם בביצוע העבירות הבאות:

עבירה של התפרעות, עבירה לפי סעיף 152 לחוק העונשין תשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין")

ועבירה של הפרת הוראה חוקית, עבירה לפי סעיף 287(א) לחוק העונשין.

ברקע כתב האישום עומדת החלטתו של כב' השופט גורדון בעקבות מעצרו של הנאשם בחשד להפרת סדר ביום 9.2.2019 בצומת הרחובות צפניה וכיכר השבת.

בדין בעניין מעצרו של הנאשם מיום 10.2.2019 שנערך בפני השופט אוהד גורדון, נקבעו לו תנאי השחרור הבאים בהם (מסומן ת/3):

"המשיב ישוחרר ממעצר אם יעמוד בתנאים הבאים:

א. התייצבות לחקירה ולמשפט בכל עת שיידרש

ב. הרחקה מהפגנות ומהתקהלויות בלתי חוקיות עד ליום 18.8.2019. מובהר שהאיסור אינו חל על הפגנות ברישיון.

...

אם המשיב לא יעמוד בתנאים יובא בפני שופט...".

עמוד 1

באשר לאישום העולה מכתב האישום שבפניי, טוענת המאשימה שביום 14.2.2019 נערכו מספר הפרות סדר בירושלים במחאה על החלטת גיוס נשים לצה"ל.

בנסיבות אלו, לאחר השעה 21:30 נערכה הפרת סדר (להלן: "הפרת הסדר") סמוך לצומת כיכר השבת במסגרתה חסמו המתפרעים את הצומת והחלו לשרוף פחי אשפה ולהשליך גדרות ברזל אל עבר כוחות הביטחון במקום זאת תוך סיכון משתמשי הדרך והנהגים בצומת.

במסגרת ההתפרעות ניתנו מספר הוראות פיזור על ידי הכוחות בשטח אך המתפרעים לא הקשיבו להוראות השוטרים.

לטענת המאשימה, הנאשם נכח באופן פעיל בהפרת הסדר, קרא קריאות נאצה וחסם יחד עם אחרים, שזהותם אינה ידועה למאשימה, את הצומת. במעשיו אלו, סוברת המאשימה, השתתף הנאשם בהתפרעות והפר הוראה כשורה שניתנה מאת שופט בית המשפט במסגרת תפקיד רשמי.

דיון והכרעה:

העבירה הראשונה בה מואשם הנאשם בכתב האישום היא עבירת ההתפרעות הקבועה בסעיף 152 לחוק העונשין לפיו:

151. שלושה אנשים לפחות שנתקהלו לשם עבירה, או שנתקהלו למטרה משותפת, ואפילו כשרה, ומתנהגים באופן הנותן לאנשים שבסביבה יסוד סביר לחשוש שהמתקהלים יעשו מעשה שיפר את השלום, או שבעצם התקהלותם יעוררו אנשים אחרים, ללא צורך וללא עילה מספקת, להפר את השלום, הרי זו התקהלות אסורה, והמשתתף בהתקהלות אסורה, דינו - מאסר שנה אחת.

152. התקהלות אסורה, שהתחילו לבצע בה את מטרתה בהפרת השלום שיש בה כדי להטיל אימה על הציבור, הרי זו התפרעות, והמשתתף בהתפרעות, דינו - מאסר שנתיים.

היסוד העובדתי של עבירת ההתפרעות דורשת "השתתפות" בהתקהלות אסורה. בהתאם לאמור בסעיף 151 לחוק העונשין, "משתתף" הינו מי שלוקח חלק במעשה התקהלות ונמנה בין המתקהלים. די בעצם הנוכחות במקום כדי למלא את היסוד העובדתי שבעבירה. נראה אם כן כי "משתתף" בהתקהלות בלתי חוקית" הינו אדם שמתעקש להישאר נוכח במקום גם אם קיים חשש רציני להפרת שלום הציבור ולאחר שנדרש על ידי המשטרה להתפנות מהמקום.

באשר ליסוד הנפשי הנדרש לשם הוכחת ביצועה של עבירת ההתפרעות, עבירת ההתפרעות הינה עבירה התנהגותית שאין בהגדרתה דרישה של "כוונה". על כן די "במודעות" כלפי ההשתתפות בהתקהלות אסורה וכלפי התקיימות הנסיבות ההופכות את ההתקהלות האסורה להתפרעות.

לאור האמור, על מנת לייחס לנאשם עבירת התפרעות יש להוכיח כי הנאשם ידע שההתקהלות הינה אסורה.

בע"פ 6202/95 פלוני נ' מדינת ישראל (ניתן על ידי השופטים מצא, טל ושטרסברג-כהן, ביום 26.2.1996)

עמוד 2

נקבע שיש לערוך אבחנה בין נוכחות אקראית בזירת התפרעות שבה יודו אבנים, שאז נדרשת הוכחה מכוח דיני השותפות, ובין נוכחות שאינה אקראית שאז היא גופה תהווה ראיה לכאורה לאשמתו של הנאשם. וכך נאמר:

"הנוכחות, כשהיא לעצמה, אינה אלא עובדה ניטראלית; ונטל השכנוע לטענה, כי נוכחותו של הנאשם במקום ביצוע העבירה נועדה לסייע למבצע העבירה, רובץ על התביעה. ואולם בדבר טיב הראיות שהתביעה נדרשת להביא להוכחת מחשבתו הפלילית של הנאשם הנוכח, הבחינה הפסיקה בין שני סוגי מקרים: כאשר הנוכחות על פניה היא לכאורה סתמית ומקרית, יוטל על התביעה להביא ראיה המורה על שיתוף פעולה ממשי או על שיתוף מטרה ממשי בין הנאשם לבין מבצע העבירה. אך אם הנוכחות, כעולה מן הנסיבות האופפות אותה, איננה מקרית, היא גופה תהווה ראיה לכאורה לאשמת הנאשם. במקרה כגון זה יוטל על הנאשם לסתור את ההנחה הלכאורית המסתברת מן הנסיבות ושעל-פי ההיגיון וניסיון החיים מעידה היא עליו כי נוכחותו במקום ביצוע העבירה נבעה משותפותו לעבירתו של המבצע. אם הנאשם נכשל בכך, והנסיבות המפלילות הינן בעלות משקל ראוי לשמו, תימלא מכסת הראיה הנדרשת לביסוס אשמת הנאשם, ובית המשפט יהיה רשאי להרשיעו".

מן האמור עולה שבעבירת ההתפרעות די בנוכחות הנאשם במקום, כאשר נוכחות זו היא מעבר להתעכבות קצרה במקום למשל, מתוך סקרנות, על מנת למלא את דרישת "המעשה" שביסוד העובדתי. כל שכן, שנראה זאת כנוכחות אם הנאשם ביצע בעצמו פעולות שיש בהן סיוע ישיר או עקיף למתפרעים הנוספים.

נראה עם כן, בהתאם לכך, שאם אדם הזדמן לזירת הפרת סדר, אבל התבקש על ידי שוטרים להתפנות ובוחר להישאר למרות דרישתם, ניתן יהיה לייחס לו השתתפות בהתפרעות.

קעת נבחן האם במקרה דנן עלה בידי המאשימה להוכיח שהתקיימו רכיבי העבירה על ידי הנאשם.

השוטר אברהם ביטון, המשמש כממלא מקום סמת"ח תחנת המשטרה לב הבירה, תאר בהודעתו את תפיסתו של הנאשם במהלך הפגנה. מדבריו עלה כי כוחות המשטרה הגיעו למקום ומצאו את הצומת חסומה ובתוכה פחי זבל שהושלכו בוערים במרכזה. השוטרים במקום כרוזו למשתתפים בהתפרעות שהתקהלותם אינה חוקית ועליהם להתפזר ולפנות את הצומת וציר התנועה ואם לא יעשו כן יבוצעו כנגדם מעצרים.

כך נכתב בהודעתו מיום 17.2.2019 אשר נגבתה על ידי רס"ר שקד עמר (מסומנת נ/1) בה הוא מעיד על מהלך תפיסתו של הנאשם:

"בהמשך הערב הוראתי על מעצרו של ישראל רוטמן אותו אני מזהה ומכיר מאירועים קודמים וידוע לי מראש שהוא מפר צו בימ"ש קודם שעליו נדרש להתרחק מהפרות סדר משזיהיתי אותו בוודאות סימנתי לכוח היס"מ לגשת אליו ולעצור אותו על עצם נוכחותו בהפגנה כשהוא עומד עם כלל המפגינים וקורא קריאות נאצה נגד הגיוס והמדינה..."

מדבריו עולה שראה את הנאשם עומד בין המפגינים וקורא קריאות נעצה, כלומר משתתף בהפרת הסדר האמורה באופן פעיל.

בהמשך מסר השוטר ביטון הודעה נוספת בה חידד שהנאשם שהה בתוך מקום ההפגנה מספר דקות ארוכות, ועמד בצדו

השמאלי של רחוב מאה שערים. כך מסר השוטרי בהודעתו הנוספת, מיום 2.5.2019, אשר נגבתה על ידי רס"ר ענבל כהן (מסומנת נ/2):

"בהמשך להודעתי הקודמת מיום 17.2.2019 אני רוצה לחדד שנכחתי בצומת כיכר השבת עם הפנים לרחוב מאה שערים בתחילתו, שבו עמדו מפגינים רבים שנהדפו על ידי כוחות המשטרה בעקבות חסימת צומת בהפגנה זו ובמהלכה נעצרו מספר מעורבים ביניהם נכח ישראל אשר רוטמן לאורך דקות ארוכות בתוך תחום ההפגנה, כשהוא נמצא בצד השמאלי של רחוב מאה שערים, בתוך הקהל שמפגין. לאחר שזיהיתי אותו הסברתי למפקד הצוות שאני רוצה ומתכנן לעצור אותו על כך שהוא מוכר לי כאחד שנעצר מספר ימים לפני כן ובהחלטת בימ"ש הוא אמור להיות מורחק משטח בו מתרחשות הפגנות למשך 180 ימים. הראיתי לשוטרי את התמונה של החשוד מהפלאפון שלי, אני אציין כי לא נשמרה אצלי התמונה שלו וכי זו היתה תמונה של החשוד מהפגנה קודמת ברחוב שטראוס. לאחר שהראיתי לשוטרי את התמונה הוא חיכה מספר דקות ונתתי לו הוראה לגשת ולעצור את החשוד".

בהמשך הודעתו נשאל השוטרי האם ראה שהנאשם לקח חלק פעיל בהפגנה, על כך הוא ענה כי:

"ש. האם ראית את החשוד עושה משהו פעיל בהפגנה?"

ת. מידי פעם, כמו כל הקהל, הוא קרא קריאות נאצה. אבל בשלב הזה לא היה משהו אלים כי השתלטנו כבר על מרחב הצומת..."

...

ש. מה בדיוק הוא עשה?"

ת. הוא עמד כמו כל הנוכחים בצומת וקרא קריאות נאצה, הוא היה חלק מקהל גדול אשר נהדף לרחוב מאה שערים בכדי לפנות את שאר הצירים.

ש. מה היה המרחק שלך מהחשוד לפני המעצר ובזמן הזיהוי?"

ת. כעשרה מטרים אולי שבעה.

...

ש. האם הוא חסם כבישים?"

ת. כל הקהל חסם את הכביש לרחוב מאה שערים והוא היה חלק מהקהל".

גם מדבריו של השוטרי בהודעתו השנייה עלה שהנאשם קרא קריאות נאצה יחד עם שאר המשתתפים בהפגנה. כן הוא ציין שהנאשם חסם את הכביש יחד עם קהל המשתתפים האחרים.

כמו כן, עלה מדבריו שהשוטרים כרזו וביקשו מהנוכחים להתפנות מההפגנה הבלתי חוקית, ואף על פי כן הנאשם לא

מיהר להתפנות מהמקום. זאת על אף שידע שחל עליו צו בית משפט האוסר עליו השתתפות בהתקהלויות אסורות, ועל כן היה עליו, לכאורה, להיות זהיר אף יותר.

הנאשם הכחיש את הטענה שהשתתף בהפרת הסדר.

במהלך דיון ההוכחות הוא העיד כי הוא היה במקום בשעת האירוע כיוון שהיה צריך להביא כסף לדודו שגר סמוך למקום. לפי גרסתו הוא שהה במקום חצי דקה בלבד ובזמן הזה הוא נעצר. כך עולה מעדותו של הנאשם במהלך דיון ההוכחות שהתנהל בפני בית המשפט:

"הייתי צריך להביא כסף לדוד שלי ונכנסתי לדוד שלי.

....

ש. איפה דוד שלך גר

ת. מאה שערים 1...יצאתי מהבניין מיד כשיצאתי הייתי שם חצי דקה ומיד עצרו אותי.

ש. מה עשית שם חצי דקה

ת. הסתכלתי מה קורה התכוונתי להמשיך הלאה ועצרו אותי, רציתי להיכנס לתוך מאה שערים

...

ת....זה לא היה השתתפות, לא השתתפתי...יצאתי מהבניין, הסתכלתי הצידה והתכוונתי ללכת".

(עמ' 12-14 לפרוטוקול הדיון מיום 29.6.2021).

הנאשם טען בעדותו כי לא ידע כלל בעת האירוע כי אמורה להיערך הפגנה במקום:

"ש. האם ידעת שבאותו יום הייתה אמורה להיות הפגנה

ת. לא

ש. לא ראית פשקווילים ולא שמעת מהמשפחה

ת. נכון

...

הגעתי למקום בלילה...כשהגעתי למקום הייתה הפגנה של כמה אנשים, זה לא מילא את כיכר השבת".

(עמ' 14-15 לפרוטוקול הדיון מיום 29.6.2021).

על פניו קשה לקבל טענה זו של הנאשם כיוון שהוא רגיל להשתתף בהפרות סדר בלתי חוקיות כגון זו שנערכה בעת שנעצר, על כן סביר להניח שאף אם לא ידע על ההפגנה האמורה מראש, הרי שוודאי זיהה באופן מידי בצאתו לרחוב כי מתרחשת במקום הפרת סדר בה נאסר עליו להשתתף.

כאשר עומת הנאשם עם עדותו של השוטר לפיה הוא נתפס עומד במרכז הצומת ענה כי השוטר טעה והחליף בינו לבין אחרים:

"ש. שוטר שהיה באירוע אומר שעמדת במרכז הצומת..."

...

ת. הוא טועה קצת שהייתי במרכז הצומת, לא יודע, הוא זוכר שהיה הרבה אנשים, הוא החליף ביני לבין אחרים"

(עמ' 15 לפרוטוקול הדיון מיום 29.6.2021).

הנאשם גם נשאל באשר לעובדה שהשוטרים כרזו וביקשו מן הנוכחים להתפזר וענה כי לא שמע כלל את הכרזה של המשטרה:

"ש. השוטר גם אומר שהוא כרז וביקש מאנשים להתפזר שמעת אותו?"

ת. לא שמעתי

...

ש. שוטר אומר שניגש אלייך וביקש ממך להתפנות מהצומת אחרת תיעצר למה לא הקשבת

ת. הוא לא דיבר אלי, עמדתי בצד, הם עמדו מרחוק, נכנסו...אולי ראיתי מרחוק, הסתכלתי התקרבו אלי ועצרו אותי לא דיבר אלי שום שוטר, לא בסביבתי".

(עמ' 15-16 לפרוטוקול הדיון מיום 29.6.2021).

הנאשם גם נשאל היכן בדיוק נעצר, והאם לא יכול היה למצוא אדם אחר שייקח עבורו את הכסף לדודו, בנתן הוראת בית המשפט האוסרת עליו להשתתף בהפרות סדר בלתי חוקיות, הוא ענה כי:

"ש. עצרו אותך מחוץ לכיכר

ת. כן

...

ש. אתה היית לבדך כשהלכת לדודך

ת. כן

ש. ולא יכולת לשלוח אף אחד יש לך אח שמגיע אתך לבית המשפט להביא את הכסף של חצי דקה כשאתה יודע שיש לך הרחקה ואתה מזהה התקהלות...

ת. אין דבר כזה אדם שעובר אפילו אם מזהים שיש לו הרחקה לא מחפשים סתם לעצור אנשים.

ש. למה שוטר עשה את זה

ת. לא ידעתי שהולכים לעצור אותי אם אני עובר שם."

(עמ' 16-18 לפרוטוקול הדיון מיום 29.6.2021).

הנאשם ענה כי נתפס מחוץ לכיכר, וכי לא חשב שיעצר לכן לא שלח אדם אחר במקומו.

באשר למקום הליכתו העיד עוד הנאשם כי בעת האירוע צעד על המדרכה ולא עמד במרכז הצומת:

"ש. אתה מגיע ממאה שערים לכניסה לבית אתה על הכביש או על המדרכה כשאתה עושה דרכך לדוד?"

ת. על המדרכה

...

ש. כשאתה יוצא ממנו אתה יורד לכביש או במדרכה

ת. מדרכה

ש. איפה אתה נעצר

ת. במדרכה"

(עמ' 18 לפרוטוקול הדיון מיום 29.6.2021)

גרסתו של הנאשם לפיה בעת האירוע היה בדרכו להביא כסף לדודו היא גרסה שהעלה הנאשם רק במהלך דיון ההוכחות. כשנשאל על כך ענה שעבר במקום בלבד ולא ציין את הבאת הכסף לדוד. בעניין הכריזה טען הנאשם בחקירתו שלא שמע כל כריזה, כך עולה מדבריו בהודעתו מיום 14.2.2019 אשר נגבתה על ידי רס"ר יעקב זריהן (מסומנת ת/1):

"אני עברתי בכיכר השבת באו כמה שוטרים תפסו אותי ועצרו אותי זה הגרסה שלי וזהו"

...

ש. מחומר החקירה עולה כי במקום היו קציני משטרה. כרזו למפגינים ...לפנות את הכביש ואתה נשארת לעמוד שם, תגובתך?

ת. לא שמעתי שום כריזה.

ש. מחומר החקירה עולה כי שוטרים שהיו במקום זיהו אותך כמי שחוסם את הכביש בצורה ברורה ומוחשית, תגובתך?

ת. לא נכון".

נראה כי העובדה שהנאשם לא טען שהלך להביא כסף לדודו כבר במהלך מסירת אמרתו במשטרה, אלא הוסיף טענה זו רק במהלך מסירת עדותו בפני בית המשפט מחלישה את אמינות דבריו.

כמו כן, הנאשם הכחיש ששמע את הכרזת השוטרים להתפנות, טענה שקשה לקבלה שכן הנאשם הרגיל בהפגנות, וודאי היה ער למתרחש סביבו.

מנגד, מצאתי את גרסתו של השוטר ביטון אמינה וקוהרנטית.

לאור האמור ולאחר שהזהרתי את עצמי, אני נותן אמון בגרסתו של השוטר ביטון לפיה הנאשם אכן השתתף בהפרת הסדר האמורה. לפיה גרסה זו הנאשם היה שותף בהפרת הסדר קרא קריאות נעצה ונצפה עומד במרכז הצומת יחד עם שאר המפגינים.

על כן אני סובר שעלה בידי המאשימה להוכיח שהנאשם ביצע את העבירה המיוחסת לו. אשר על כן החלטתי להרשיעו בביצוע העבירה המיוחסת לו של השתתפות בהתפרעות בלתי חוקית.

כמו כן, בכתב האישום מואשם הנאשם גם בביצוע עבירה של הפרת הוראה חוקית, הקבועה בסעיף 287(א) לחוק העונשין לפיו:

המפר הוראה שניתנה כשורה מאת בית משפט או מאת פקיד או אדם הפועל בתפקיד רשמי ומוסמך לאותו ענין, דינו - מאסר שנתיים.

כפי שצוין בהתחלה, כב' השופט גורדון קבע בדיון בעניין מעצרו של הנאשם מיום 10.2.2019 שנערך בפני השופט אוהד גורדון, בין תנאי השחרור כי על הנאשם חלה חובת הרחקה מהפגנות ומהתקהלויות בלתי חוקיות עד ליום 18.8.2019, כשהובהר שהאיסור אינו חל על הפגנות ברישיון (מסומן ת/3). בהשתתפותו בהפרת הסדר הנדון הפר את הוראת כב' השופט שחלה עליו בעת בה לקח חלק בהפרת הסדר הנדונה.

לנוכח האמור אני סובר שיש להרשיע את הנאשם גם בביצוע עבירה של הפרת הוראה שניתנה כשורה מאת בית המשפט

בהתאם לאמור בסעיף 287(א) לחוק העונשין.

אשר על כן החלטתי להרשיע את הנאשם בביצוען של שתי העבירות המיוחסות לו בכתב האישום, עבירה של התפרעות לפי סעיף 152 לחוק העונשין ועבירה של הפרת הוראה חוקית לפי סעיף 287(א) לחוק העונשין.

ניתנה היום, ג' תשרי תשפ"ב, 09 ספטמבר 2021, במעמד ב"כ המאשימה מתמחה לילה עבדאללה הנאשם וב"כ עו"ד רועי פוליטי.